

full dominical

Església de Menorca

Número 2148 - Any XLII - 1 octubre 2023

“El Señor Jesús nos ha confiado el Evangelio, para que llevemos su luz a las tinieblas del mundo. Por favor, no apaguen esta luz en su interior, sino compártanla para que brille la fraternidad”.

(Papa Francisco)

COMENÇA LA PRIMERA SESSIÓ DEL SÍNODE A ROMA

La celebració d'un sínode ha deixat de ser excepcional. D'ençà la recuperació d'aquest punt de trobada l'any 1967, els bisbes del món s'han reunit en 15 assemblees ordinàries i diverses extraordinàries o dedicades a territoris concrets, com la de l'Amazònia.

Generalment, fins ara, la convocatòria d'un sínode atenyia només als bisbes i, potser, als seus col·laboradors més immediats. Ara, però, la tasca encomanada s'ha estès a tota la comunitat cristiana i s'ha allargat en el temps. Aquest sínode es va convocar el 2021 i acabarà el seu recorregut... qui ho sap? De moment estan convocats actes i reunions fins l'octubre del 2024!

Hi ha algunes paraules i verbs que són importants en aquest procés. Vull recordar els tres verbs que el Sant Pare va destacar en l'homilia de l'Eucaristia d'obertura: trobar, escoltar i discernir. Segurament aquesta darrera és la menys comú, perquè trobar i escoltar tots sabem fer-ho. Ens diu el Papa Francesc repetidament que cal aprendre a discernir, que vol dir escoltar, acollir la Paraula de Déu per fer la seva voluntat. El fet de trobar-nos amb altres i amb el Senyor i escoltar què ens diuen els germans i què ens proposa l'Esperit ens ha de portar a fer la voluntat de Déu, després de descobrir-la.

Aquest discerniment, que neix de la trobada i l'escolta en l'àmbit de la pregària, és i ha estat l'eix principal dels treballs del Sínode en tot moment. Pregària personal i comunitària per fer l'Església sensible a aquest batec de l'Esperit que viu a les nostres comunitats. Pregària per demanar a Déu que els pares sinodals recullin aquest batec i siguin valents per a posar-lo a treballar per “caminar junts”.

El cardenal Grech, secretari general del Sínode, ha proposat una sèrie d'iniciatives encaminades a recordar el caràcter eminentment espiritual de l'assemblea sinodal i a promoure la participació de tot el Poble de

Déu a través de l'oració. Unes iniciatives entre les quals hi ha:

-La creació, l'any 2021, d'un lloc (<https://www.prayforthesynod.va/>) que proposa cada primer dilluns de mes un temps de pregària específic per al Sínode;

-La Vigília Ecumènica d'Oració (<https://together2023.net/>) el proper 30 de setembre a Vespres del Sínode.

-Un recés espiritual per als membres de l'assemblea abans de l'obertura dels treballs.

Ara, el 4 d'octubre festa de Sant Francesc d'Assís, s'inicien els treballs de l'Assemblea dels bisbes, després de les fases diocesana, nacional i continental, en què tots els batejats –i també els que no ho són- han estat convidats a aportar els seus pensaments sobre la manera de funcionar de l'Església, els seus reptes, les seves possibilitats.

No és ni un començament de camí ni un punt i final. Serà un “punt i seguit”, que ens ajudarà a fer realitat les tres paraules clau del Sínode: Comunió, Participació, Missió.

Unim-nos a les oracions de tot el món per aquests treballs. Que la Mare de Déu i Mare de l'Església intercedeixi davant el Senyor; que l'Esperit Sant els il·lumini.

Joan Manuel Mercadal Victory, diaca
Persona de Contacte per al Sínode a Menorca

El patrimoni religiós, una gran riquesa material i espiritual per a tots

Les visites al patrimoni religiós de Menorca continuen també durant el mes d'octubre. Al llarg de l'estiu són moltes persones que han visitat aquest patrimoni tan atractiu per la seva història, cultura i bellesa arquitectònica.

Aquest és el nombre de visites d'aquest estiu:

-Prop de 30 mil persones han visitat la Catedral i el Convent de Sant Agustí.

-20 mil persones han visitat l'Església de Santa Maria, a Maó. I 103 persones han visitat la seva rectoria.

-Unes 80 persones han fet la visita guiada a la parròquia de Sant Francesc, a Maó. I durant

els mesos de juliol i agost, 700 persones han pujat al campanar d'aquesta església

-I el que duim d'any, més de 3.000 persones han visitat l'ermita de Fàtima, a Maó.

El patrimoni de l'Església, del poble de Déu, és al servei del conjunt de la societat i del bé comú. També es tracta d'un patrimoni immaterial, vinculat a la identitat dels nostres pobles. Aquest mes d'octubre és una oportunitat per a redescobrir el patrimoni religiós i cultural de Menorca. Anima't a visitar la Catedral, el Convent de Sant Agustí, l'església de Santa Maria i la seva rectoria.

Fotos: Toni Barber. Parròquia de Sant Francesc de Maó

Diumenge XXVI de Durant l'Any

Lectura del llibre del profeta Ezequiel

18, 25-28

El Senyor diu: "Vosaltres pensau: No va ben encaminada la manera d'obrar del Senyor. Poble d'Israel, escolta bé això que et dic: ¿No és la vostra manera d'obrar, i no la meva, la que va desencaminada? Si el just deixa d'obrar el bé, comet el mal i mor; per culpa seva morirà. Però si el pecador es converteix, deixa de fer el mal i obra amb justícia i bondat, salvarà la seva vida. Només que reconegui el mal que havia fet i es convertesqui, viurà i se salvarà de la mort."

Salm responsorial 24

R: Recordau-vos, Senyor, de la vostra pietat.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Filipis

2, 1-11

Germans: Per tot el que trobau en Crist, de fortalesa d'ànima, d'amor que consola, de dons de l'Esperit, d'afecte entranyable i de comprensió, vos suplic que em doneu plenament el goig de veure-vos units per uns mateixos sentiments i per una mateixa estimació dels uns pels altres, unànimes i ben avinguts. No faceu res per rivalitat ni per vanagloria. Mirau els altres amb humilitat i considereu-los superiors a vosaltres mateixos. Que ningú es guii pels propis interessos, sinó que miri pels altres. Teniu els mateixos sentiments que heu vist en Jesucrist. Ell, que era de condició divina, no es volgué guardar gelosament la seva igualtat amb Déu, sinó que es va fer no-res, fins a prendre la condició d'esclau i fer-se semblant als homes. Començà a portar-se com un home qual-sevol, s'abaixà i es féu obedient fins a acceptar la mort i una mort de creu. Per això Déu l'ha exalçat i li ha concedit aquell nom que està per damunt de tot altre nom perquè tothom, al cel, a la terra i davall la terra, doblegui el genoll al nom de Jesús, i tots els llavis reconeguin que Jesucrist és Senyor, a glòria de Déu Pare.

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu

21, 28-32

En aquell temps Jesús digué als grans sacerdots i als notables del poble: "¿Què vos ne sembla? Un home que tenia dos fills, va dir al primer: Fill meu, vés a treballar a la vinya, avui. Ell respongué: No hi vull anar. Però després se'n penedí i hi anà. El pare digué això mateix al segon i aquest li respongué: Hi vaig tot d'una, pare. Però no hi anà. ¿Quin d'aquests dos va fer el que el Pare volia?" Li responen: "El primer." Jesús els diu: "Vos dic amb tota veritat que els publicans i les dones de mala vida vos passaran davant al Regne de Déu, perquè ha vingut Joan amb la missió d'ensenyar-vos un bon camí, però vosaltres no l'heu cregut, mentre que els publicans i les dones de mala vida sí que l'han cregut. I vosaltres, ni després de veure això, encara no us ne penediu ni voleu creure'l."

Lectura de la profecia de Ezequiel

18, 25-28

Así dice el Señor: «Insistís: "No es justo el proceder del Señor". Escuchad, casa de Israel: ¿Es injusto mi proceder?, ¿No es más bien vuestro proceder el que es injusto? Cuando el inocente se aparta de su inocencia, comete la maldad y muere, muere por la maldad que cometió. Y cuando el malvado se convierte de la maldad que hizo y practica el derecho y la justicia, él salva su propia vida. Si recapacita y se convierte de los delitos cometidos, ciertamente vivirá y no morirá».

Salmo responsorial 24

R: Recuerda, Señor, tu ternura.

Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Filipenses

2, 1-11

Hermanos: Si queréis darme el consuelo de Cristo y aliviarme con vuestro amor, si nos une el mismo Espíritu y tenéis entrañas compasivas, dadme esta gran alegría: manteneos unánimes y concordés con un mismo amor y un mismo sentir. No obréis por rivalidad ni por ostentación, considerando por la humildad a los demás superiores a vosotros. No os encerréis en vuestros intereses, sino buscad todos el interés de los demás. Tened entre vosotros los sentimientos propios de Cristo Jesús. El cual, siendo de condición divina, no retuvo ávidamente el ser igual a Dios; al contrario, se despojó de sí mismo tomando la condición de esclavo, hecho semejante a los hombres. Y así, reconocido como hombre por su presencia, se humilló a sí mismo, hecho obediente hasta la muerte, y una muerte de cruz. Por eso Dios lo exaltó sobre todo y le concedió el Nombre-sobre-todo-nombre; de modo que al nombre de Jesús toda rodilla se doble en el cielo, en la tierra, en el abismo, y toda lengua proclame: Jesucristo es Señor, para gloria de Dios Padre.

Lectura del santo Evangelio según san Mateo

21, 28-32

En aquel tiempo, dijo Jesús a los sumos sacerdotes y a los ancianos del pueblo: «¿Qué os parece? Un hombre tenía dos hijos. Se acercó al primero y le dijo: "Hijo, ve hoy a trabajar en la viña." Él le contestó: "No quiero." Pero después se arrepintió y fue. Se acercó al segundo y le dijo lo mismo. Él le contestó: "Voy, señor." Pero no fue. ¿Quién de los dos cumplió la voluntad de su padre?» Contestaron: «El primero». Jesús les dijo: «En verdad os digo que los publicanos y las prostitutas van por delante de vosotros en el reino de Dios. Porque vino Juan a vosotros enseñándoos el camino de la justicia, y no le creísteis; en cambio, los publicanos y prostitutas le creyeron. Y, aun después de ver esto, vosotros no os arrepentisteis ni le creísteis».

La importància d'actuar com ens demana Déu

En aquesta ocasió Jesús es dirigeix als sacerdots i notables del poble i els planteja una pregunta: "Què us sembla?" i, tot seguit, els explica la paràbola dels dos fills. Aparentment, el primer fill contesta malament al pare mentre que el segon li respon bé, però, realment, ¿quin d'ells fa la voluntat del pare? Perquè açò és el que vertaderament importa. Quedar bé de paraula és bo de fer però, si no s'acompanya de fets no serveix de res, és pura façana. Déu veu el nostre interior, coneix les nostres intencions més profundes i, per tant, el que valora és el penediment de la falta comesa, el canvi d'actitud i la conversió que portarà a l'acompliment del que el Pare li demana, i no la resposta correcta de "sí, Senyor" que s'esvaeix i no condueix enlloc perquè no es transforma en acció.

Aquest exemple obre els ulls dels qui l'escolten perquè posa de manifest de forma clara i diàfana qui ha actuat, finalment, com volia el pare. Només els fa falta aplicar-s'ho a ells mateixos que compleixen externament amb els ritus i prescripcions sense convertir-se de cor, precisament perquè es consideren bons, i no veuen la necessitat de canviar de vida, d'anar al fons d'ells mateixos i demanar-se quina és la voluntat divina i com donar-li una autèntica resposta satisfactòria.

Jesús remata la qüestió amb una afirmació tan contundent que segurament els va deixar sorpresos i, fins i tot, indignats: "Us dic en tota veritat que els publicans i les dones de mala vida us passen davant cap al Regne de Déu". Aquestes paraules segurament sonaren a la seva oïda com a una bufetada, perquè els resultava inacceptable que capgirés el món fins al punt que els dolents i pecadors ara fossin els bons i aquests, ells mateixos, fossin tinguts per dolents i és que les etiquetes no li serveixen a Déu. Ell només desitja i mira amb tendresa la bondat dels qui l'escolten i volen acollir-lo a la seva vida. Deixem-li fer estada al nostre cor, per esdevenir autèntics fills seus.

Teresa Jansà

30 anys treballant per les persones i pel medi ambient

30 aniversari Mestral (II)

La prehistòria... com ho ha definit Mn. Francesc Triay, delegat episcopal de Càritas Menorca des de 1992. A inicis dels 90 es posen sobre la taula les primeres idees, converses i decisions del que seria el projecte d'economia sociolaboral Mestral.

L'any 1990 Càritas Mallorca inicia el projecte Fundació Deixalles, ja amb la intenció de posar en marxa un projecte social mitjançant la recollida i gestió d'estrís i residus. Josep Capó, menorquí establert a Mallorca i part de la JOC (Joventuts Obreres Cristianes), coneix la posada en marxa de Deixalles i comparteix la informació amb l'equip directiu de Càritas a Menorca en aquest moment: Lina Pons, directora, Antoni Carreras i Sor Enriqueta Garriga.

Càritas Menorca

Càritas Menorca

l'entrevista a:

JAUME FONTBONA MISSÉ

Jaume Fontbona Missé, prevere i doctor en teologia. El 6 d'octubre oferirà una xerrada al Seminari Diocesà de Menorca sobre: «Ministeri (bisbe, prevere, diaca) i nous ministeris (catequistes, ministres de comunió, etc.)»

Mossèn Jaume: Quin és l'objectiu d'aquesta xerrada i a qui va dirigida?

-L'objectiu és presentar el ministeri ordenat, que des d'antic consta de bisbe, preveres i diaques, rebut pel sagrament de l'orde, i alhora, els nous ministeris, que brollen dels sacraments de la iniciació cristiana. Tant el ministeri ordenat com els nous ministeris participen de l'únic sacerdoci de Jesucrist. S'adreça a totes les persones que vulguin descobrir els nous ministeris instituits i els que podrien instituir-se, sense confondre's amb el ministeri ordenat.

Comencem pel ministeri del bisbe: Quina és la seva missió?

-El bisbe rep el do de l'autoritat per a regir i santificar, és a dir, l'Esperit per a presidir. Així la seva missió consisteix a presidir l'Eucaristia (per això en cada Eucaristia se l'anomena) i ser el pastor i el cap visible de la diòcesi. A més, vetlla per l'arrelament de la catolicitat de l'única Església de Déu en la seva diòcesi.

I la dels preveres i diaques: Quina diferència hi ha entre uns i altres?

-I perquè pugui ser el pastor i cap visible de la seva diòcesi, el bisbe té els seus col·laboradors i consellers necessaris, que són els preveres, i els diaques, que l'auxilien en les tasques d'administració i caritat. La diferència entre el prevere i el diaca és doble, d'una banda, pel do rebut en l'ordenació, i de l'altra, pel fet que el prevere formi un únic col·legi local amb el bisbe, el col·legi presbiteral, i que el diaca no en formi part. Des dels inicis el diaca és l'auxiliar del bisbe.

Parlem dels altres ministeris: A quins ens referim i quina és la seva missió dins l'Església?

-En podem distingir de dos tipus, els instituits i els que no han estat instituits formalment però que s'exerceixen al si de les diòcesis i de les comunitats eclesials. Actualment els instituits són tres: el lectorat i l'acolitat (que evocuen el tret litúrgic) i el catequista (que evoca el tret profètic), faltaria el que evocaria el tret reial del sacerdoci baptismal. Els altres ministeris són molts diversos, per exemple: els acollidors de promesos, dels batejos, el sagristà o el que acull a l'entrada de les esglésies, les persones que fan un servei a Càritas, a les presons, a les llars d'acollida, als hospitals, etc.

Toni Olives Camps

plomes del periodisme catòlic 4

José Polo Barbero

Ens és desconeguda la seva procedència natal, però podem afirmar que la figura de José Polo Barbero fou terminant per establir el primer brot de premsa diària catòlica a Ciutadella. Malgrat els antecedents de periodicitats setmanals i bisetmanals, la primera experiència diària d'aquesta professionalitat arribà per les provatures d'aquell personatge. La capçalera s'anomenà *La Verdad*, un diari de la seva fundació i direcció.

com a col·laborador d'*El Noticiero Popular*. Després, donaria el salt a l'aventura de *La Verdad*. «Debido a la generosa iniciativa y a los constantes trabajos realizados por nuestro querido amigo D. José Polo -segons anunciava aquella capçalera-, el día primero del mes de marzo verá la luz [...] un nuevo periódico diario, acérrimo defensor de la causa católica». [edició 22-2-1912, 508].

Tanmateix, només va romandre en circulació cinc mesos, entre el 2 de març i el 5 de juliol de 1912, amb el subtítol prou eloqüent de 'Diario Católico de Información'. Polo era un lletraferit, poeta i autor teatral de valors menors, a més de cooperador salesià. Vivia llavors a Ciutadella, d'ençà de 1909, arran del nomenament d'administrador de duanes. Catòlic acèrrim i de costums devots, s'havia estrenat

Per un pacte previ, havia de substituir 'El Noticiero...', i així evitar competències en el mateix rang de premsa. Fins i tot el bisbe Joan Torres volgué expressar-hi el personal suport, amb un article aparegut en el número fundacional. Tancà, però, ben prest per inviabilitat econòmica. Tanmateix, actuà d'espoleta definitiva per tal que l'autoritat diocesana animés la fundació d'*El Iris* (1913). Polo marxà el gener de 1915, destinat al servei de duanes de San Pedro del Pinatar (Múrcia).

MÀLP

Agenda

Fiesta de San Vicente de Paúl

Este domingo 1 de octubre con una Eucaristía a las 12 h en la Iglesia de La Concepción de Maó.

Festa de Sant Francesc d'Assís

Celebracions a les parròquies de Sant Francesc:

-A Maó: dia 4 d'octubre Eucaristia, a les 19.30 h. Tot seguit, bereneta.

-A Ciutadella: dia 4 d'octubre a les 19.30 h Eucaristia i, tot seguit, bereneta. I dia 6 d'octubre a les 19.30 h missa i a les 20.15 h actuació conjunta de la Coral Estel i d'una Coral francesa.

Pregària amb els joves

Divendres 6 d'octubre, a les 20 h, a l'església de Sant Miquel (Ciutadella).

Primera jornada de teologia

Divendres 6 d'octubre a les 20.15 h, al Seminari Diocesà (Ciutadella), a càrrec de Mn. Jaume Fontbona, sobre el tema "Ministeri (bisbe, prevere, diaca) i nous ministeris (catequistes, ministres de comunió, etc)."

Formació permanent dels preveres

Dissabte 7 d'octubre, de les 10 a les 12 h, al Toro, a càrrec de Mn. Jaume Fontbona.

Inici de curs dels Equips de la Mare de Déu

-Dissabte 7 d'octubre trobada de preveres i consiliaris dels EMD, a les 12.30 h, al Toro

-Diumenge 8 d'octubre, a partir de les 10 h, trobada d'inici de curs al Col·legi Salesià, a Ciutadella. Xerrada a càrrec de Mn. Josep Buades: "Entre el rechazo y la hospitalidad. Retos de las migraciones en clave católica."

Imagen de la Virgen de Radio María en Menorca

-Del 3 al 5 de octubre en la parroquia de San Francisco (Ciutadella). A las 19 h Rosario y Misa.

-6 de octubre en el Monasterio de Concepcionistas (Maó). A las 19 h Rosario.

-7 de octubre en la parroquia de Sant Martí (Es Mercadal). A las 11 h Rosario y Misa.

-8 de octubre en la parroquia de la Concepción (Maó). A las 11 h Rosario y Misa.

-9 de octubre en la parroquia de Sant Rafel (Ciutadella). A las 18.30 h Rosario y Misa.

Programes de ràdio de l'Església de Menorca

COPE MENORCA (89.6 FM): "El Mirall de l'Església", els divendres a les 13.30 h. i "Església Notícia", els diumenges a les 9.45 h.

IB3 RÀDIO (88.6 FM): "Temps de Creure", els dissabtes a les 7.30 h.

RADIO MARÍA (92.0 FM): "Revista Diocesana", els diumenges a les 13.30 h.

Notícies nostres

Triduo en honor a Nuestra Señora de la Merced

Bisbat de Menorca

Los días 21, 22, 23 y 24 se celebró en la parroquia de San Antonio de Maó un Triduo a Nuestra Señora de la Merced, el cual se vivió con mucho fervor y devoción, en conmemoración de su onomástica.

El triduo fue predicado por Joan Tutzó, el párroco y director espiritual, quien animó a los asistentes a no abandonar su llamada particular a la santidad y a perseverar en la fe y en el amor de Dios, tomando siempre como modelo a la Virgen María. El triduo finalizó con la Solemne función en honor a Ntra. Sra. de la Merced, concluyendo así 4 días de culto, amor y devoción a María.

Convivència i pregària amb els joves a Santa Clara

El 22 de setembre, els joves de la nostra Diòcesi que van participar a la Jornada Mundial de la Joventut Lisboa 2023 es van trobar al Monestir de Santa Clara. En la primera part de la trobada, van tenir un temps de reflexió personal i després van posar en comú què ha significat per a ells viure aquesta Jornada Mundial de la Joventut.

El grup valora molt positivament aquesta experiència de fe i van destacar que tenen molt present en el seu dia a dia les reflexions que el Papa Francesc va compartir a tots els joves. Finalment, els joves, junta-

ment amb les germanes clarisses, van gaudir d'un temps de meditació i silenci amb el Santíssim exposat, i cants i una dansa contemplativa. Una estona de pregària per agrair a Déu tots els fruits de la JMJ.

Bisbat de Menorca

Jornades d'inici de curs dels Equips de la Mare de Déu

Del 22 al 24 de setembre, prop de 300 responsables dels Equips de la Mare de Déu de tota Espanya es van reunir a San Lorenzo de El Escorial per a celebrar la trobada d'inici de curs. De

Menorca hi van participar 4 matrimonis acompanyats per Antoni Fullana, el consiliari.

Unes jornades que van comptar amb diferents xerrades, moments de reflexió i pre-

gària, i, a més, es va informar sobre la Trobada Mundial que tindrà lloc el juliol de l'any 2024 a Torí (Itàlia). Els matrimonis participants també van gaudir de la presentació del nou disc de Nico Montero, amb cançons inspirades en la vida i obra del pare Caffarel, fundador dels EMD.

Tolo Frau